

МАТРИЦЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ

для організації освітнього процесу в закладах позашкільної освіти в умовах зміни безпекової ситуації від Київської МАН

Матриця сформована як робочий орієнтир для адаптації організації освітнього процесу в закладах позашкільної освіти. Вона враховує підходи, закладені у проєктах рекомендацій та адаптує їх до специфіки позашкілля: варіативності розкладу, різних місць проведення занять, проєктної, дослідницької, практичної та індивідуальної роботи.

1. Базові принципи

Принцип	Зміст
Пріоритет безпека	Організаційні та педагогічні рішення приймаються з урахуванням фактичної безпекової ситуації та вимог цивільного захисту.
Гнучкість	Формат може змінюватися для закладу в цілому або окремого структурного підрозділу, гуртка, секції, групи чи місця проведення занять.
Безперервність освітнього процесу	Безперервність не ототожнюється з обов'язковим безперервним проведенням конкретного заняття; важливим є забезпечення продовження освітньої діяльності та виконання програми.
Досягнення освітніх результатів	У разі зміни умов допускається адаптація видів діяльності, послідовності опрацювання змісту та способів взаємодії в межах навчальної програми.
Варіативність форм роботи	Можуть поєднуватися очна, дистанційна, синхронна, асинхронна, індивідуальна, самостійна, проєктна та дослідницька робота.
Специфіка практичної діяльності	Лабораторні, експериментальні, технічні, польові та інші практичні складові проводяться за наявності умов для їх безпечної і повноцінної реалізації.
Зовнішні майданчики	Під час занять у партнерських установах враховуються встановлені на відповідному об'єкті правила та алгоритми безпеки.
Резервний освітній сценарій	Для занять доцільно заздалегідь передбачати альтернативні види роботи на випадок тривоги, блекауту, втрати зв'язку або неможливості використання запланованого майданчика. Резервний сценарій може передбачати, зокрема: перенесення заняття на інший час/формат; перехід до асинхронного завдання (короткий інструктаж, матеріали для самостійного опрацювання); проєктну або дослідницьку роботу, яку здобувач може виконувати індивідуально; консультацію в дистанційному або відкладеному форматі. Конкретний перелік резервних сценаріїв визначає педагогічний працівник з урахуванням специфіки гуртка/секції

2. Матриця сценаріїв

Сценарій / умови	Організаційне рішення	Дії педагогічного працівника	Особливості для позашкільця	Фіксація / контроль
Періодичні повітряні тривоги	Зберігається запланований формат, якщо це безпечно; за потреби заняття переривається, скорочується або окремі його складові переносяться.	Діє відповідно до безпекового алгоритму; після зміни умов визначає доцільний спосіб продовження роботи.	Необов'язково змінювати формат для всього закладу. Рішення може стосуватися конкретної секції,	Фіксується фактично проведена освітня діяльність. Контроль: виконання програми, а не механічне «відпрацювання» часу.
Тривога до початку очного заняття	Очне заняття не розпочинається під час небезпеки; можливі дистанційний/асинхронний формат, перенесення або інший резервний сценарій.	Оперативно інформує учасників про організацію роботи та надає матеріали за потреби.	Враховуються час заняття, транспортна доступність, місце проведення та можливість безпечного прибуття учасників.	Фіксується фактично реалізований формат.
Тривога під час очного заняття *	Очна діяльність припиняється, учасники переходять до укриття за встановленим алгоритмом.	Організовує дії відповідно до процедур безпеки.	Для занять на зовнішньому майданчику застосовується алгоритм відповідної установи.	Після завершення ситуації фіксується фактично проведена частина заняття та подальший формат роботи.
Тривога під час дистанційного заняття	Освітня взаємодія може бути продовжена лише за умови безпечної можливості участі; для тих, хто не може долучитися, передбачається асинхронна альтернатива.	Нагадує про пріоритет безпеки; сам діє відповідно до вимог безпеки; за можливості надає доступ до матеріалів для подальшого опрацювання.	Педагог не може достовірно контролювати місце перебування кожної дитини; синхронне підключення не має бути єдиним способом участі.	Фіксується проведення дистанційного заняття та забезпечення доступу до матеріалів.
Тривалі або каскадні тривоги	Тимчасовий перехід до асинхронної, індивідуальної, проєктної чи іншої моделі; можливе коригування розкладу.	Активує заздалегідь підготовлений резервний освітній сценарій.	Доцільно зберігати дослідницьку, проєктну та консультаційну роботу, яку можна виконувати автономно.	Моніториться охоплення здобувачів та виконання запланованого змісту.
Блекаут / тривала відсутність електроенергії	Застосовуються автономні матеріали, перенесення синхронної роботи, самостійні або проєктні завдання.	Заздалегідь забезпечує доступ до матеріалів, інструкцій, джерел, даних або завдань, які не потребують постійного зв'язку.	Для МАН особливо придатні робота з джерелами, аналіз даних, підготовка опису дослідження, опрацювання результатів.	Після відновлення зв'язку уточнюється виконана робота
Втрата інтернету /	Перехід до автономної роботи	Використовує попередньо	Не варто створювати	Фіксація здійснюється

Сценарій / умови	Організаційне рішення	Дії педагогічного працівника	Особливості для позашкільця	Фіксація / контроль
мобільного зв'язку	або перенесення комунікації.	визначені резервні канали та матеріали.	надмірну кількість каналів; учасники мають заздалегідь знати основний і резервний спосіб комунікації.	після відновлення доступу відповідно до встановленого порядку.
Неможливість проведення практичної / лабораторної роботи	Практична частина переноситься; теоретична, підготовча або аналітична частина може виконуватися в іншому форматі.	Змінює послідовність видів діяльності в межах програми: підготовка, робота з джерелами, аналіз даних, моделювання, консультація тощо.	Практичну роботу не слід формально замінювати онлайн-завданням, якщо для досягнення результату потрібне обладнання або спеціальне середовище.	Коригування відображається у КТП/журналі відповідно до локальних вимог.
Заняття на базі університету, музею, лабораторії чи іншого партнера	Організація заняття узгоджується з можливостями та правилами відповідного майданчика.	До початку роботи ознайомлюється з безпечним алгоритмом та доводить необхідну інформацію до учасників.	Заклад позашкільця не визначає власний маршрут евакуації для чужого об'єкта; враховує правила установи-партнера.	Фіксується місце та фактичний формат проведення заняття.
Екскурсія, експедиція, польове заняття	Рішення приймається з урахуванням безпечності маршруту, локації, можливості укриття та актуальної ситуації.	Діє за заздалегідь визначеним планом; за необхідності припиняє або переносить захід.	Дистанційний формат не завжди є рівноцінною заміною; можливе перенесення практичної частини.	Фіксується проведена частина заходу або рішення про перенесення.
Проектна / дослідницька діяльність	За можливості продовжується дистанційно, асинхронно, індивідуально або малими групами.	Консультує, визначає етапи роботи, забезпечує роботу з джерелами, даними, матеріалами та результатами дослідження.	Для закладів дослідницько-експериментального напряму це ключовий механізм забезпечення безперервності освітнього процесу.	Фіксується відповідний вид роботи та досягнутий результат.
Індивідуальна консультація / робота з науковим керівником	Може оперативно переводитися у дистанційний або асинхронний формат.	Узгоджує доступний і безпечний спосіб взаємодії.	Не потребує зміни формату роботи всієї секції чи групи.	Фіксується відповідний вид освітньої діяльності.
Неможливість проведення заняття у запланованому форматі	Застосовується інший вид роботи в межах навчальної програми.	Адаптує зміст, спосіб взаємодії, зберігаючи заплановані освітні результати	Орієнтир це виконання програми та результативність	Адміністративний контроль це виконання програми, охоплення та результативність.

*** заняття в Київській МАН проходить виключно на базі партнерів**